

ČESKÁ REPUBLIKA
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl dnešního dne v senátu složeném z předsedy Davida Uhlíře (soudce zpravodaje) a soudců Tomáše Lichovníka a Jaromíra Jirsy o ústavní stížnosti stěžovatelů **doc. RNDr. [REDACTED] Ph.D.**, bytem [REDACTED] a **doc. Mgr. [REDACTED] Ph.D.**, bytem [REDACTED] oba zastoupeni Mgr. Vítězslavem Dohnalem, advokátem Advokátní kanceláře Dohnal & Bernard, s.r.o., se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2021, č. j. 6 As 307/2020-47 a usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 22. září 2020, č. j. 65 A 81/2020-54, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. V ústavní stížnosti doručené Ústavnímu soudu dne 17. ledna 2022 navrhli stěžovatelé postupem dle § 72 a násl. zákona č. 183/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) zrušení v záhlaví označených soudních rozhodnutí s tím, že jimi měla být porušena stěžovatelům ústavně garantovaná práva na přístup k soudní ochraně dle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a přímé podílení se na správě veřejných věcí dle čl. 21 odst. 1 Listiny.
2. Přestože z obsahu záhlaví ústavní stížnosti, přiložených plných mocí a některých bodů odůvodnění stížnosti (viz např. bod 9) se jeví, že napadeným rozhodnutím je toliko výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu, v petitu stížnosti jsou již jako napadená rozhodnutí označena obě výše uvedená rozhodnutí a je navrženo jejich zrušení. Při posuzování ústavní stížnosti stěžovatelů vycházel Ústavní soud z obsahu jejího petitu.
3. Průběh řízení předcházejícího ústavní stížnosti a obsah napadených rozhodnutí jsou stěžovatelům dobře známy, Ústavní soud se proto omezí jen na takové jejich shrnutí, které pro vypořádání ústavní stížnosti považuje za dostatečné pro účely jeho stručného odůvodnění (§ 43 odst. 3 zákona o Ústavním soudu).

4. Doc. RNDr. [REDACTED] Ph.D. (dále jen „první stěžovatel“) je děkanem Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „PřF“). Doc. Mgr. [REDACTED] Ph.D. (dále jen „druhý stěžovatel“) je senátorem Akademického senátu Univerzity Palackého v Olomouci (Univerzita Palackého v Olomouci dále jen „UP“ a její Akademický senát dále jen „AS UP“). Z obsahu ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí plyne, že stěžovatelé byli (vedle samotné PřF a Akademického senátu PřF) v postavení žalobců ve věci jimi podané správní žaloby proti UP a AS UP, kterou se postupem dle § 65 odst. 1 s. ř. s. domáhali zrušení usnesení AS UP ze dne 17. června 2020, jímž byl schválen statut Českého institutu výzkumu a pokročilých technologií Univerzity Palackého v Olomouci (dále jen „CATRIN“; zkratka z anglické jazykové verze názvu institutu), který je jako nový vysokoškolský ústav součástí UP. Pro případ, že by soud dospěl k závěru, že se v případě napadeného usnesení nejedná o správní rozhodnutí, jehož zrušení se lze daným způsobem domáhat, požadovali stěžovatelé deklarování nezákonného zásahu s požadavkem na uložení zákazu v něm pokračovat, včetně obnovení stavu před zásahem. Druhý stěžovatel se podanou žalobou domáhal rovněž ochrany před nezákonným zásahem do mandátu senátora AS UP spočívajícím v údajném znemožnění výkonu tohoto mandátu na zasedání AS UP konaném dne 17. června 2020, avšak v této části soudní řízení nadále pokračuje a ústavní stížnost se jí netýká, byť stěžovatelé v určitém rozsahu stížnostní argumentaci opírají také o okolnosti s tímto související (viz zejm. bod 27 ústavní stížnosti).

5. Krajským soudem v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) byla žaloba odmítnuta předně pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nedostatku pravomoci soudu. Ohledně své pravomoci totiž krajský soud dospěl k závěru, že daná činnost ani jednoho ze žalovaných kumulativně nenaplnuje všechny zákonem požadované prvky činnosti podléhající pravomoci správních soudů ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a je tudíž z přezkumu ve správním soudnictví vyloučena. Stručně řečeno lze argumentaci krajského soudu shrnout tak, že AS UP schvaloval statut CATRIN jako vnitřní předpis veřejné vysoké školy a v daném rozsahu tak nešlo o vrchnostenské rozhodování (tj. výkon pravomoci v oblasti veřejné správy), ale o realizaci práva vysoké školy samostatně rozhodovat o svých interních záležitostech. Ve vztahu k eventuálnímu návrhu stěžovatelů postaveném na koncepci zásahové dle § 82 s. ř. s. žaloby krajský soud doplnil, že (samotným) schválením statutu CATRIN nemohlo být nijak zasaženo do práv a povinností či právní sféry určitých fyzických a právnických osob (příčemž zásahem v tomto smyslu by mohlo být eventuálně až následné jednání zaměřené navenek přímo proti konkrétní osobě). Ve vztahu k prvnímu stěžovateli byla krajským soudem žaloba (podpůrně) odmítnuta také pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nedostatku jeho způsobilosti být účastníkem vedené soudního řízení - krajský soud zde stručně řečeno neshledal, že by první stěžovatel v postavení děkana PřF, který je „pouhým“ orgánem dané fakulty, měl způsobilost být účastníkem daného soudního řízení, neboť orgán fakulty nemá způsobilost mít práva a povinnosti a není ani entitou, které by zákon způsobilost být účastníkem řízení jinak zvláště přiznával (ke stejnému závěru dospěl krajský soud také ohledně PřF, tj. samotné fakulty, i akademického senátu PřF, což však není pro projednávanou ústavní stížnosti relevantní).

6. Proti napadenému usnesení krajského soudu podali stěžovatelé kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu (dále jen „NSS“), který je ve vztahu k prvnímu stěžovateli napadeným rozsudkem odmítl a ve vztahu k druhému stěžovateli zamítl, když

se v principu (až na zhodnocení jednoho dílčího aspektu schvalování statutu CATRIN) zcela ztotožnil s důvody, na kterých své rozhodnutí založil krajský soud.

7. Ústavní soud před meritorním posouzením ústavní stížnosti zkoumá, zda ústavní stížnost splňuje procesní požadavky stanovené zákonem o Ústavním soudu. Ústavní soud v tomto ohledu dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas, oprávněnými stěžovateli a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelé jsou právně zastoupeni v souladu s požadavky § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelé vyčerpali všechny zákonné procesní prostředky k ochraně jejich práv (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu).

8. Základem dané věci je spor mezi PřF a UP, v němž orgány PřF brojí i pomocí soudních prostředků proti nové organizaci a majetkoprávnímu uspořádání týkajících se CATRIN. Dle stěžovatelů byla PřF v důsledku toho, jakým konkrétním způsobem došlo usnesením AS UP ze dne 17. června 2020 ke zřízení CATRIN, závažným způsobem poškozena, neboť měla být (mimo jiné) diskriminována a mělo dojít k nedovoleným zásahům do její autonomie. Realizací projektu CATRIN měla PřF ztratit kontrolu nad majetkem významné hodnoty a má kontinuálně docházet k narušování řádného fungování PřF, včetně činností v oblasti výuky a vědeckého bádání. Studentům a zaměstnancům PřF má být „reálně omezován“ přístup k výzkumné infrastruktuře a dochází ke snižování příspěvků či dotací pro PřF v rámci univerzitního rozpočtu.

9. Stěžovatelé ve velmi podrobně zpracované ústavní stížnosti na řadě míst označují právní závěry NSS a krajského soudu za chybné a pomocí řady odkazů na platnou právní úpravu ilustrují jejich tvrzenou nesprávnost. Dle stěžovatelů nejsou fakulty pouhými vnitřními složkami vysokých škol, nýbrž významnými jednotkami akademické samosprávy; v systému univerzitní „dělby moci“ jsou nadány vysokou mírou mocenské autonomie a mají vykazovat schopnost značné „rezistence“ i vůči orgánům univerzity. Jak již bylo uvedeno výše, ústavněprávní argumentace stěžovatelů je opřena především o tvrzené zásahy do jejich práva na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 2 Listiny a práva podílet se přímo na správě věcí veřejných dle čl. 21 odst. 1 a 4 Listiny. Odmítnutí správních žalob a kasačních stížností obecnými soudy bylo neústavní - tyto měly být meritorně projednány. Stěžovatelé dále vytýkající soudům to, že přinejmenším zčásti opominuly jejich argumentaci a nevypořádaly se tak s celým předmětem řízení.

10. Ústavní soud posoudil obsah ústavní stížnosti stěžovatelů, seznámil se s obsahem napadených rozhodnutí a došel k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná ve smyslu § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

11. Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů a není jim instančně nadřízen (čl. 91 Ústavy). Úkolem Ústavního soudu je ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy) a řízení před Ústavním soudem není pokračováním řízení před obecnými soudy, nýbrž zvláštním a specializovaným řízením, jehož předmětem je posouzení, zdali v předchozích řízeních nedošlo k zásahu do základních práv toho kterého stěžovatele a svobod zaručených mu ústavním pořádkem.

12. V projednávané věci Ústavní soud považuje obě napadená rozhodnutí za kvalitně zpracovaná, řádně a srozumitelně odůvodněná. Právnímu posouzení neodstranitelného nedostatku podmínek řízení nelze z ústavněprávního pohledu cokoli vytknout. Napadená rozhodnutí se nejeví jako výraz soudní libovůle a nepředstavují žádný logický či

argumentační exces. K závěru NSS o nedostatku způsobilosti prvního stěžovatele být účastníkem řízení odkazuje Ústavní soud na body 11 až 13 napadeného rozsudku NSS, které se Ústavnímu soudu jeví co do argumentace jako přesvědčivé a ve výsledku i věcně správné. Řešení otázky, jak byl první stěžovatel ve správní žalobě a plné moci udělené svému právnímu zástupci označen, považuje Ústavní soud pro vypořádání ústavní stížnosti za irrelevantní - z podstaty a okolností sporu je zřejmé, že se soudní ochrany domáhal jako děkan PŘF a nikoli jako (nezúčastněná) fyzická osoba, která by snad měla být aktivně legitimována k podání správní žaloby (popř. kasační stížnosti) z jiného právního důvodu. Ostatně ani jako takovéto fyzické osobě by dle názoru Ústavního soudu z ústavního pořádku nebylo možno pro prvního stěžovatele dovodit způsobilost být účastníkem soudního řízení o kasační stížnosti v dané věci. Lidskoprávní ochrana prvnímu stěžovateli bezpochyby náleží v celé řadě jiných oblastí jeho života - v tomto směru Ústavní soud prvnímu stěžovateli přitakává - ale (zvláštní) titul pro účastenství v daném řízení z této ochrany nevyplývá. Tento právní názor oba soudy v napadených rozhodnutích poměrně podrobně vyložily a Ústavní soud k nim nemá cokoli podstatného dodat. Ohledně závěrů obou soudů o nedostatku jejich pravomoci autoritativně rozhodovat spor tohoto typu (o vydání univerzitního vnitřního předpisu s dopady do fungování fakulty), odkazuje Ústavní soud zejména na bod 22 napadeného rozsudku NSS, který se taktéž jeví jako přesvědčivý a věcně správný. Za prvé, činnost AS UP spočívající v přijetí statutu CATRIN vskutku naplňovala znaky výkonu akademické samosprávy. Za druhé, pracují-li stěžovatelé v mnoha pasážích stížnosti s tezí, že statut CATRIN „zasahuje do jejich právní sféry“, je Ústavní soud na pochybách, zdali vůbec mohlo být samotným vydáním statutu CATRIN zasaženo do „právní sféry“ právě stěžovatelů (do sféry zájmové patrně ano). Avšak i pokud by Ústavní soud po bližším zkoumání souvislostí, ke kterému z důvodu nadbytečnosti nepřistoupil, hypoteticky býval připustil naplnění této teze o zásahu do právní sféry v potřebné intenzitě (tj. s ústavněprávními konsekvencemi), nebylo by to pro závěr o tvrzené pravomoci správních soudů dostatečné, neboť ani jeden ze stěžovatelů nebyl při přijímání statutu CATRIN vůči UP (či jejím orgánům) v subordinačním postavení a UP vůči nim nevykonávala veřejnou moc tak, jak to vyžaduje § 4 odst. 1 s. ř. s. - UP nevystupovala v dané věci jako „správní orgán“. Z toho, jak je ústavní stížnost koncipována, se Ústavnímu soudu jeví, že se stěžovatelé (v postavení fakultních orgánů či jejich členů) snaží ústavní argumentací domoci soudní ochrany vůči výsledkům samosprávné činnosti orgánů univerzity, k čemuž však správní soudnictví při aktuální zákonné úpravě není určeno a správní soudy nejsou ani výkladem oprávněny svoji pravomoc požadovaným způsobem nedovoleně rozšiřovat. Správní soudnictví v současnosti nenabízí mechanismus řešení tohoto typu „kompetenčních sporů“ mezi fakultou a univerzitou a z ústavního pořádku neplyne pozitivní závazek státu na přijetí procesní úpravy této problematiky. Ani argumentace opřená o právo na přímé podílení se na správě věcí veřejných (čl. 21 Listiny) na tomto ničeho nemění. Akademickou samosprávu lze sice považovat za jednu z forem účasti občanů na správě věcí veřejných (v případě akademické samosprávy toliko členy akademické obce), avšak český ústavní pořádek je k ní normativně značně skoupý (oproti např. územní samosprávě) a Ústavní soud tak nespátřuje dostatečnou, tj. rozumně obhajitelnou, možnost vůbec uvažovat o variantě ústavně konformního výkladu s. ř. s., který by šel ohledně pravomoci soudů k přezkumu hranic působnosti a vzájemné interakce fakultních a univerzitních orgánů takto extenzivně nad výslovné ustanovení zákona. K otázce opominuté argumentace odkazuje Ústavní soud na bod 18 napadeného rozsudku NSS, který považuje v poměrech projednávané věci a při zohlednění nosných důvodů napadených rozhodnutí rovněž za dostatečný.

13. Ústavní soud uzavírá, že neshledal, že by napadená rozhodnutí vybočila z mezí ústavnosti a proto mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků odmítl jejich ústavní stížnost podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 24. května 2022

David Uhlíř, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

